

SLETH har tegnet et ret bemærkelsesværdigt erhvervsbyggeri i Sonnesgade 11 på kanten af Banegraven i Aarhus. Og lad det være sagt med det samme. Jeg er meget begejstret for SLETHs nye bygning. Sonnesgade 11 kommer til at gøre en forskel for byen, og SLETH har ganske enkelt sat en ny standard for civilt engagement. Det kræver en forklaring, og bygningens facetterede fortælling fortjener at blive udfoldet.

OM KUNSTEN AT TEGNE ET BYHUS

Af Boris Brorman Jensen

Bygningen ligger som en del af et mindre erhvervsområde på kanten af Banegravens indre byvold. Den smalle grund har et fald på hele otte meter ned mod ådalen, og det udsædvanlige terræn spiller sammen med bygningen på flere måder. De tre store etagedæk hviler af på volden mod syd og fanger det lavere terræn mod nord i et massivt gavlparti, der er afskåret i hjørnet og giver et delvist udkraget udtryk. Det afskårne hjørne er indgang til restauranten i underetagen, og det overdækkede areal griber fat i en mindre forplads, hvorfra man ledes videre op til de tre kontordæk, hvor SLETH bebor størstedelen af den første etage.

Som en teatermaske med flere udtryk

Bygningen virker ved første øjekast utrolig skarptskåret, nærmest overforenklet i sit udtryk med en meget konsekvent materialepalet af stål, glas og beton. Det tager lidt tid at fange de mange raffinementer, men når man først kommer i gang med at nærstudere bygningen, sker der virkelig noget. Den tilsyneladende stramme, rektangulære bygningskrop er lidt som en teatermaske, der fanger flere forskellige udtryk i samme figur. De to gavlpartier giver bygningens statiske moment to vidt forskellige udtryk. Mod syd og Banegraven indrammer et stramt brise-soleil-gitter et klassisk modernistisk facademotiv, og set

fra banegraven bliver gavlen til et gigantisk udstillingsvindue. Mod nord og set fra Eckersbergsgades mere intime bymiljø optræder den tunge gavl med det indre trappetårn nærmest som et selvstændigt byhus - måske fordi gavlen bryder med bygningskroppens rektangulære ordensprincip ved at følge gadelinjen. Den bastante betongavl er nedskaleret ved hjælp af en diskret forskalling og samtidig forfinet med en slags mussel mega-stenmønster eller overstørrelses 3D-marmorprint, der om aftenen forvandler den tunge kerne til en porøs skal og lysende indgangsportal for restauranten i underetagen. Facaden mod øst er bygningens stålparti og bagtæppe for tegnestuens udendørs samlingsplads. Metalbeklædningen griber fat i gavlens forskallingsmønster og viderefører den horisontale tredeling, der brydes af den gennemgående trappekonstruktion og beklædningens lodrette bånd. Østfacadens knækkede og elefantristbeklædte trappeforløb griber fat i inddækningen af bygningens klimaanlæg oppe på taget og fordeler undervejs besøgende til de tre etager. Det diagonale indgangsparti fungerer som en slags fordelingsmaskine, der muliggør en fleksibel underinddeling af de to nederste kontorlejemål. Enkelt og ret elegant løst. Det er i det hele taget lykkedes SLETH at få bygningen til at henvende sig imod sine omgivelser i alle retninger, fordi Sonnesgade 11 ikke har en decideret for- og bagside eller gavl- og facadeorden, men fire forskellige udtryksflader bundet

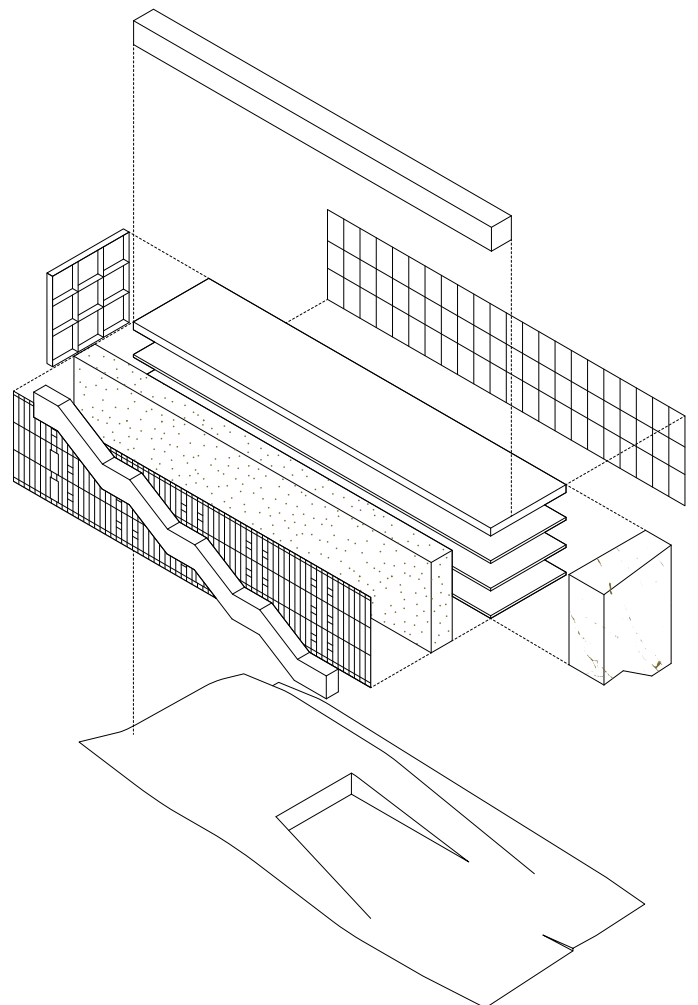

Illustration: SLETH

sammen af en stringent rytme i beton, stål og glas. Mod vest er det glasset, som taler. De store vinduespartier er skærmet for direkte solindfald med en hvid rastebeklædning, som i fuldt dagslys giver fladen et sfærisk udtryk. Man ser ind i kontorlokalerne nedfra gennem et slør og opfanger tydeligt de indre belysningsbånd, der følger facaderytmen og forvandler kontorlandskabet til et abstrakt, tredimensionelt gitter. Det billede ændrer sig med dagslysets variationer. Om aftenen forsvinder det diskrete hvide forhæng helt og afslører bygningens sjette facade: et lysende loft i tre niveauer, der smelter sammen og danner en rytmisk baggrund for den indre møblering.

Renset for junk-space

Jeg har endnu ikke været indenfor på de to øverste etager, men hos SLETH på første sal ankommer man nærmest midt i lokalet og fanges umiddelbart af den storslåede udsigt ud gennem baneterrænet og ådalen mod sydvest. Det 500 kvm store lokale kan underinddeles i mindre enheder og domineres af en tung kerne med toiletter, depotrum, køkken osv. Det hele virker ret enkelt, med de tekniske løsninger gennemført helt ned i mindste detalje. Klima anlæg, akustik og fremføring af tekniske installationer er et kapitel for sig – som jeg af pladshensyn må springe let hen over. Kontormiljøet fungerer uden nedhængte lofter, bunker af kabler og andet sædvanligt mylder af aptering. Sonnesgade 11 er nærmest rensat for junk-space.

I stueetagen har arkitekterne deres frokoststue, og her driver SLETH i aftentimerne restauranten Sonnesgade 11 sammen med et par gastronomiske entusiaster og kompetente fagfolk. Nede i kælderen har en af landets mest kompromisløse importører af biodynamisk vin åbnet garageudsalg for private. Restauranten er bestemt et besøg værd, og atmosfæren i lokalet har klasse.

Uforløste udearealer

Tegnestuens generøsitet slår igennem i uderummet. En del af det private grundstykke er omlagt til en offentlig passage mod banegraven. Der er ikke så meget at komme hen til endnu, men udlægningen af stien er en gestus over for kommunen og de lokale beboere, som nu har et stærkt argument for, at der bør etableres et kommende letbanestop i deres kvarter. Underinddelingen af udearealet og terrænregulering sker ved hjælp af støttemure og hegn af elefantriste, som endnu står lidt nøgne. Der er plantet vedbend, men der kommer til at gå lidt tid, før anlægget træder i karakter. Og måske er det den lidt spæde orden i udearealerne, som jeg ikke helt forstår. Adkomst og cirkulationssystemet er på plads. Biler, cykler, varer, affald og alt det, der mange gange ikke er taget ordentligt stilling til, er tænkt ind i planen og løst, men det flydende landskab på øst- og vestsiden af bygningen synes jeg ikke fungerer helt endnu. Alle, der har lyst, kan gå op på plateauet på kanten af bane-

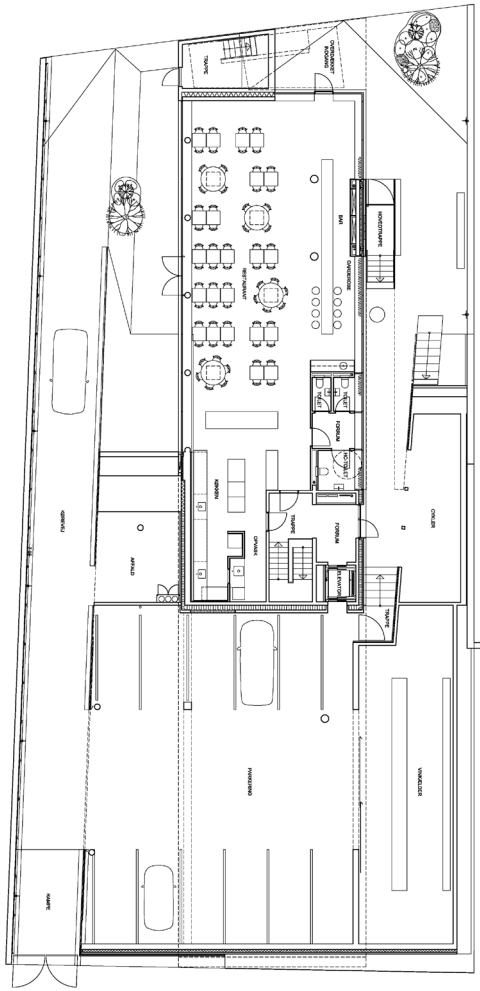
graven og nyde udsigten ud over ådalen, og det virker, som om motivet har været at trække byens asfaltflade hele vejen igennem grunden. Men de løse noritsten og bedene med kirkegårdsplanter virker ikke rigtig urbane.

Styrker det aarhusianske arkitektmiljø

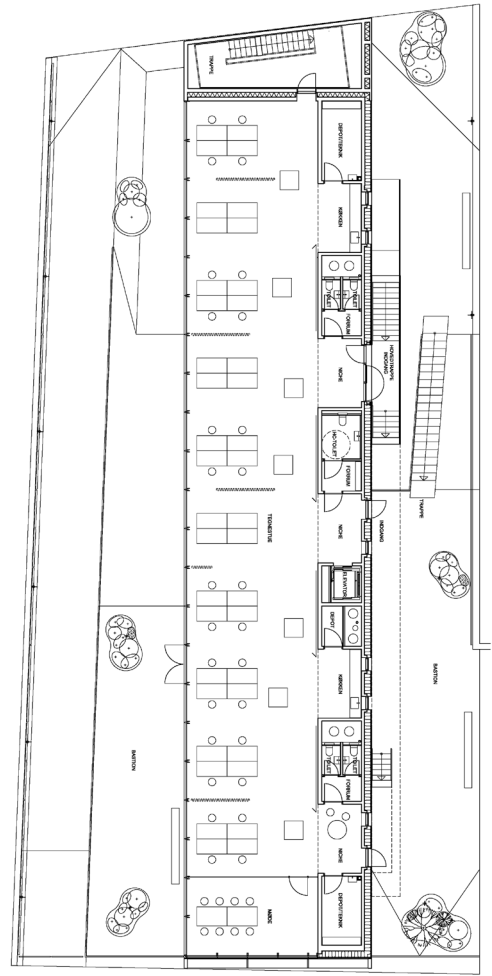
De to ildsjæle bag Sonnesgade 11, Søren Leth og Rasmus Therkildsen, har brugt mere end fem år på at udvikle projektet i samarbejde med ingeniørfirmaet Søren Jensen, og bygningens tekniske løsninger er meget gennemførte. Den løbende dialog med Aarhus Kommune har også båret frugt. Sonnesgade 11 er for mig at se et stærkt åbningstræk for udviklingen af den lidt bagsideagtige bydel, der ligger gemt bag banegravens volde, DSBs utilgængelige værkstedsarealer og byens postmoderne monstrum, Scandinavian Congress Center.

SLETH skriver om sig selv, at de tager udgangspunkt i tre kongstanker i arkitektur og byplanlægning: sammenhæng, generøsitet og gentænkning. Og det ser man tydeligt i Sonnesgade 11. Det var fra starten ikke givet, at tegnestuen selv skulle flytte ind i bygningen. Men det er et held for kvarteret, at de alligevel gjorde det. Restauranten i parterre-etagen er en af byens bedste og afgjort et nyt aktiv for miljøet i området, og bygningen er jævnlige åbent for forskellige offentlige arrangementer. Tegnestuens generøsitet og civile engagement

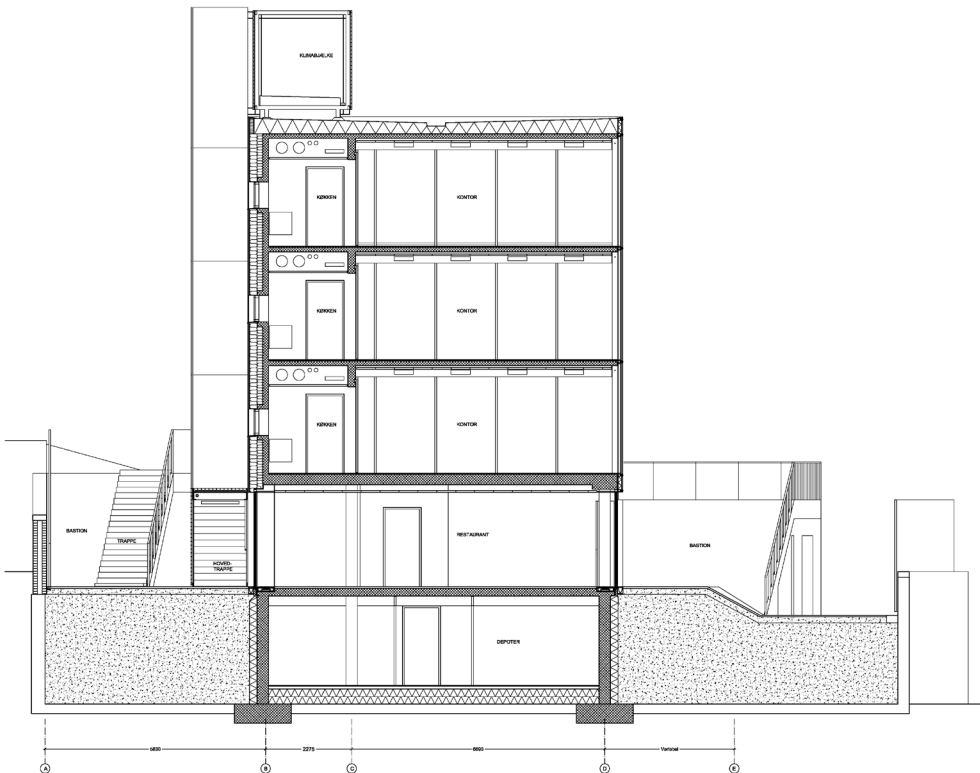
er allerede legendarisk i det aarhusianske arkitektmiljø. Deres åbent hus-arrangementer og mange fester er en vigtig institution for den svækkede arkitekturklynge i Aarhus. SLETH vil andet og mere med tegnestuen end at skabe omsætning. Og deres engagement smitter af på omgivelserne. Bygningen er i mine øjne fantastisk gennemført. Sonnesgade 11 er ikke bare et fremragende erhvervsbyggeri, men også et rigtig godt tænkt nutidigt byhus.

Stueplan 1:400. Illustration: SLETH

1. salsplan 1:400. Illustration: SLETH

Snit 1:50. Illustration: SLETH

Kontor- og erhvervshus
 Sonnesgade 11, Aarhus
 Opført: 2016
 Bygherre og arkitekt:
 SLETH Planning and architecture
 Ingeniør: Søren Jensen
 Fotos: Rasmus Hjortshøj COAST

**SID NED,
 DER ER PLADS TIL TOLV!**

outsider
 RETHINK URBAN SPACE

PLATEAU by Holscher Design/out-sider.dk